

Strasbourg, 2021.12.14.
COM(2021) 890 final

2021/0427 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a migráció és a menekültügy területével kapcsolatos instrumentalizálás helyzeteinek
kezeléséről**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Reagálás a migránsok instrumentalizálására az EU külső határain

Az a rendkívül aggasztó jelenség vált megfigyelhetővé, hogy állami szereplők egyre inkább szerepet játszanak az irreguláris migráció mesterséges létrehozásában és megkönnyítésében, politikai eszközként használva fel a migrációs áramlatokat az Európai Unió és tagállamai destabilizálásához.

Válaszul arra, hogy a belarusz rezsím embereket instrumentalizált, az Európai Tanács 2021. október 21–22-i következtetései kiemelték, hogy az EU nem fogadja el harmadik országok arra irányuló kísérleteit, hogy politikai célokból eszközként használják a migránsokat. A vezetők elkötelezték magukat amellett, hogy továbbra is fellépnek a belarusz rezsím által indított, az EU határán jelenleg zajló hibrid támadással szemben. Emlékeztettek arra is, hogy biztosítani kell a visszaküldések eredményességét és a visszafogadási megállapodások maradéktalan végrehajtását, a megfelelő befolyásgyakorlás bevetésével. Kijelentették, hogy az Európai Unió továbbra is elkötelezett amellett, hogy biztosítsa külső határainak hatékony ellenőrzését. A Bizottság felkérést kapott, hogy szükség esetén tegyen javaslatot az EU jogi keretében végrehajtandó változtatásokra, valamint megfelelő pénzügyi támogatáson alapuló, konkrét intézkedésekre, hogy biztosítani lehessen az uniós joggal és a nemzetközi kötelezettségekkel – ezen belül az alapvető jogokkal – összhangban álló, azonnali és megfelelő válaszlépéseket.

2021. november 23-án a Bizottság az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjével közösen közleményt¹ fogadott el, amelyben összefoglalta az azonnali helyzet kezelése érdekében hozott intézkedéseket, valamint az olyan folyamatban lévő további intézkedéseket, amelyek egy tartósabb eszköztárat kívánnak biztosítani ahhoz, hogy kezelhetők legyenek a migránsok instrumentalizálása révén az EU destabilizálására irányuló jövőbeli kísérletek. A Bizottság a jelenségre már a migráncsempészség elleni megújított uniós cselekvési terv (2021–2025)² keretében is felhívta a figyelmet.

Ezen intézkedések részeként a Bizottság 2021. december 1-jén az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 78. cikkének (3) bekezdésén alapuló tanácsi határozatra irányuló javaslatot fogadott el, amelynek célja, hogy a szükséges intézkedések és operatív támogatás megteremtése révén támogatást nyújtson Lettország, Litvánia és Lengyelország számára ahhoz, hogy a Belarusz által instrumentalizált személyek érkezését – az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett – rendezett és méltó módon kezelje. A javaslat kiegészíti az Unió és tagállamai által az e hibrid támadásra való reagálás érdekében tett pénzügyi, operatív és diplomáciai erőfeszítéseket, többek között a belarusz rezsím elleni korlátozó intézkedéseket, az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül az érintett tagállamoknak nyújtott anyagi támogatást, az uniós ügynökségek bevetését, valamint további források mozgósítását Lettország, Litvánia és Lengyelország támogatására.

---

¹ Közös közlemény az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Reagálás a migránsok államilag támogatott instrumentalizálására az EU külső határán (JOIN(2021) 32 final).

² COM(2021) 591 final.

A jövőre nézve nem zárható ki, hogy mások is olyan hibrid támadásokat kísérelnek meg az Unióval szemben, amelyek a migránsok instrumentalizálását is magukban foglalják. Ezért fontos, hogy az Unió és tagállamai teljeskörűen fel legyenek szerelve a migránsok bármilyen jövőbeli instrumentalizálásával szembeni fellépéshez és az erre való gyors reagáláshoz szükséges eszközökkel. Az e javaslatban előterjesztett elemek, valamint a Schengeni határellenőrzési kódex módosításában foglalt intézkedések az Európai Tanács Bizottsághoz intézett felkérését követően születtek, és arra törekszenek, hogy megteremtsék a kereteket ehhez a reagáláshoz.

A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a migránsok instrumentalizálásával szembesülve rugalmasan tudjanak fellépni egy olyan jogi kereten belül, amely kifejezetten e sajátos helyzet kezelésére és az instrumentalizálás áldozatává vált személyek jogainak tiszteletben tartásának biztosítására jött létre. A Bizottság ezért az új migrációs és menekültügyi paktumban már szereplő elemek mellett egy új eszközre tesz javaslatot, amely a migránsok instrumentalizálása jelentette kivételes körülmény kezelésére irányul. Ez a javaslat a Lettországra, Litvániára és Lengyelországra vonatkozó támogatási intézkedésekkel összefüggésben alkalmazott megoldásokat veszi alapul ahhoz, hogy a tagállamokat teljeskörűen felszerelje az instrumentalizálás esetleges jövőbeli helyzeteinek kezeléséhez szükséges jogi eszközökkel. Ezáltal stabil és könnyen alkalmazható keret jönne létre az ilyen helyzetekkel szembeni jövőbeli fellépéshez, és így nem lenne szükséges az EUMSZ 78. cikkének (3) bekezdése szerinti *ad hoc* intézkedéseket alkalmazni az e javaslat hatálya alá tartozó instrumentalizálási helyzetek kezeléséhez.

A Schengeni határellenőrzési kódex módosítására irányuló javaslat³ fogalommeghatározása szerint a migránsok instrumentalizálása olyan helyzetet jelent, amikor valamely harmadik ország az Unióba irányuló irreguláris migrációs áramlásokat indít el azáltal, hogy aktívan ösztönzi vagy megkönnyíti harmadik országbeli állampolgároknak a külső határok felé történő mozgását – a területére való beutazását vagy a területén belülről kiinduló mozgását és a külső határokra történő továbbutazását –, ha ezek a lépések arra utalnak, hogy az adott harmadik ország szándéka az Unió vagy valamely tagállam destabilizálása, amennyiben a szóban forgó lépések jellegüknél fogva alkalmasak az alapvető állami funkciók – különösen az állam területi integritásának, a közrend fenntartásának és a nemzeti biztonság védelmének – veszélyeztetésére.

Ez a javaslat, amely a Schengeni határellenőrzési kódex módosítására irányuló javaslatot kíséri, a migráció, a menekültügy és a visszaküldés szemszögéből kezeli az instrumentalizálás helyzetét⁴. E javaslat célja, hogy segítséget nyújtson a migránsok instrumentalizálásának helyzetével szembesülő tagállamnak, és ehhez a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló speciális szükséghelyzeti eljárást hoz létre, továbbá szükség esetére támogatási és szolidaritási intézkedésekről rendelkezik a valamely harmadik ország által instrumentalizált személyek érkezésének – az alapvető jogokat teljeskörűen tiszteletben tartó – rendezett, emberséges és méltó módon történő kezeléséhez. A javaslat nagyrészt átveszi a Lettország, Litvánia és Lengyelország érdekében hozott átmeneti szükséghelyzeti intézkedésekről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslat⁵ alapján e tagállamok számára biztosított lehetőségeket.

³ A Bizottság javaslata (xxxx/xxxx) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Schengeni határellenőrzési kódex) módosításáról.

⁴ A Bizottság javaslata (xxxx/xxxx) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Schengeni határellenőrzési kódex) módosításáról.

⁵ COM(2021) 752.

Várható, hogy amennyiben az érintett intézkedések alkalmazása indokolt, az EU és a többi tagállam olyan egyéb eszközökkel is támogatni fogja a migránsok instrumentálizálása okozta helyzet következményeivel szembeálló tagállamokat, mint az uniós ügynökségek, az uniós finanszírozási lehetőségek és az uniós polgári védelmi mechanizmus által biztosított támogatás.

A javasolt lehetőségek kiegészítik és megerősítik az új migrációs és menekültügyi paktum keretében tett javaslatokat. Ezért az ebben a javaslatban foglalt, egy állandó keret létrehozására irányuló különös szabályok a jövőbeli uniós migrációs és menekültügyi politika alapját képező bizottsági javaslatokra épülnek, és összhangban kell állniuk e javaslatokkal. E javaslatok közé tartozik egyrészt a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló 2016. évi javaslat⁶, amely teljeskörűen harmonizálja és rögzíti a menekültügy területére vonatkozó általános eljárási szabályokat és garanciákat, valamint e javaslat 2020-ban elfogadott módosított javaslata⁷, amely létrehozza a határon folytatott új menekültügyi eljárást. Másrészt a befogadási feltételekről szóló irányelv átdolgozására irányuló 2016. évi javaslat⁸, amely megteremti az alapot a befogadás egységesebb anyagi feltételeihez, és további kötelezettségeket állapít meg a nemzetközi védelmet kérelmezők számára a jogellenes továbbutazások megakadályozása érdekében. Harmadrészt a visszatérési irányelv átdolgozására irányuló 2018. évi javaslat⁹, amely javítani fogja az uniós visszaküldési politika eredményességét. Végezetül a válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről szóló rendeletre irányuló javaslat¹⁰ (a továbbiakban: a válsághelyzetek kezeléséről szóló 2020. évi javaslat), amely kiigazítja a menekültügyi és visszaküldési szabályokat, valamint a szolidaritási mechanizmusra vonatkozó szabályokat annak érdekében, hogy segítse a tagállamokat a válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezelésében.

A válsághelyzetek kezeléséről szóló 2020. évi javaslatban foglalt intézkedések nem azzal a céllal születtek, hogy olyan helyzeteket kezeljenek, amikor a migránsok instrumentálizálása miatt támadás éri az Unió integritását és biztonságát. A válsághelyzetek kezeléséről szóló 2020. évi javaslatban előirányzott különös menekültügyi szabályokat kifejezetten a „tömeges beáramlás” esetén fennálló helyzetekre – azaz olyan esetekre, amikor egy tagállam nem képes kezelni az érkezők nagy számát –, illetve vis maior helyzetekre hozták létre.

Bár e javaslat arra irányul, hogy a migránsok instrumentálizálásának sajátos helyzetét kezelje, a válsághelyzetek kezeléséről szóló 2020. évi javaslatban előirányzott szabályokat veszi alapul ahhoz, hogy az Unió alapvető értékeivel összhangban különös intézkedéseket hozzon létre a valamely harmadik ország általi ellenséges fellépésekre való hatékony reagáláshoz. E szabályok célja, hogy a menedékjogot vagy a visszaküldés tilalmát tiszteletben tartva kezeljék ezt a sajátos helyzetet, és teljes mértékben biztosítsák az instrumentálizált személyek alapvető

---

⁶ Az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat, COM(2016) 467 final, 2016/0244 (COD).

⁷ Az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló módosított javaslat, COM(2020) 611 final.

⁸ A nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre (átdolgozás) irányuló javaslat, COM(2016) 0465 final, 2016/0222 (COD).

⁹ A harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre (átdolgozás) irányuló javaslat, COM(2018) 634 final.

¹⁰ A migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat, COM(2020) 613 final.

jogainak védelmét. A javaslatban foglalt intézkedések az érintett tagállamot támogató operatív és szolidaritási intézkedések mellett menekültügyi és kiutasítási eljárásokra vonatkozó különös szabályokkal egészítik ki a Schengeni határellenőrzési kódex keretében hozott határellenőrzési intézkedéseket.

Amennyiben az Unió támadásnak van kitéve, fontos, hogy az EU az Európai Tanács szintjén elismerje, hogy az adott harmadik ország általi fellépések a migránsok instrumentalizálásának tekinthetők. Ezek a fellépések nem feltétlenül egy vagy több tagállamot, hanem az EU egészét célozzák meg, ezért kollektív uniós támogatást igényelnek. Ez a javaslat ilyen helyzet esetén lehetővé teszi az érintett tagállam számára, hogy a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló speciális szükséghelyzeti eljárást alkalmazzon, amely hosszabb nyilvántartásba vételi határidőkre, valamint annak lehetőségére vonatkozó különös eljárási rendelkezéseket tartalmaz, hogy a határon döntsenek valamennyi kérelem elfogadhatóságáról vagy megalapozottságáról, kivéve az olyan eseteket, amikor nem biztosítható valamilyen konkrét kiszolgáltatottság kezelése. Emellett különös rendelkezéseket ír elő a visszaküldésre vonatkozóan is. A migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállam kérelmezheti e különös szabályok külön-külön vagy együttesen történő alkalmazását a rendkívüli állapot kezelésének elősegítése érdekében. Az egyes rendelkezések alkalmazásához előírt feltételeknek azonban külön-külön kell teljesülniük. Ezenkívül az előszűrésről szóló rendeletre irányuló javaslatban foglalt szabályok szerint előszűrést kell végezni a harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek esetében, azzal a lehetőséggel, hogy az ötnapos határidő az említett javaslatban¹¹ meghatározottak szerint további öt nappal meghosszabbítható.

A javaslat fenntartja az EU területére a menedékjog kérelmezése és magához a nemzetközi védelmi eljáráshoz való hozzáférés céljából történő belépés jogát. Ezen túlmenően az uniós jog alapján alkalmazandó biztosítékok továbbra is alkalmazandók a kiszolgáltatott személyek, köztük a gyermekek védelmének biztosítása érdekében. Ezeket az intézkedéseket számos további biztosíték egészíti ki. A javaslat azt is lehetővé teszi az érintett tagállam számára, hogy más tagállamok hozzájárulásával megvalósuló támogatási és szolidaritási intézkedéseket igényeljen. E javaslat értelmében a Tanácsnak végrehajtási határozat útján engedélyeznie kellene a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás alkalmazását a migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállam számára.

1) A migráció és a menekültügy kezelésére irányuló, az instrumentalizálás helyzeteiben a külső határokon folytatott szükséghelyzeti eljárás

Ez a javaslat a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárást hoz létre valamely, migránsokat instrumentalizáló harmadik országgal közös határ közelében szabálytalan határátlépést vagy határátkelőhelyeken való megjelenést követően elfogott vagy talált harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek vonatkozásában.

a) A menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás

Ezen eljárás fő ismérvei a következők:

- **Az érintett tagállamnak lehetősége van arra, hogy a menedékjog iránti kérelmet kizárólag a határ közelében található, meghatározott regisztrációs pontokon –**

¹¹ Az előszűrésre irányuló javaslat – többek között fertőző betegségekre vonatkozó – előzetes egészségügyi ellenőrzéseket előíró szabályokat is tartalmaz, amelyek a külső határokon előszűrésnek alávetett valamennyi harmadik országbeli állampolgárra és hontalan személyre alkalmazandók lennének.

többek között az erre a célra kijelölt határátkelőhelyeken – vegye nyilvántartásba és biztosítson lehetőséget azok tényleges benyújtására

A Schengeni határellenőrzési kódex módosítása értelmében a migránsok instrumentalizálásának helyzetével szembesülő tagállam számára lehetővé válik, hogy korlátozza a határforgalmat azáltal, hogy korlátozza a nyitott határátkelőhelyek számát a jogellenes belépés megakadályozása, valamint a nemzetbiztonság védelme érdekében.

Annak érdekében, hogy ezekkel az intézkedésekkel koherens megközelítést lehessen biztosítani az instrumentalizálás helyzetében, ez a javaslat tényleges és hatékony hozzáférést biztosít a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló javaslat által kínált lehetőségekkel összhangban, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy meghatározott helyszíneket jelöljenek ki a nemzetközi védelem iránti kérelmek nyilvántartásba vételére és benyújtására. Ezek a meghatározott regisztrációs pontok a határ közelében helyezkedhetnek el, és magukban foglalhatják az erre a célra kijelölt határátkelőhelyeket is.

- **A nyilvántartásba vételi határidő legfeljebb négy hétre történő meghosszabbításának lehetősége**

Ez a javaslat lehetővé teszi, de nem teszi kötelezővé a migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállam számára, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmek nyilvántartásba vételének határidejét legfeljebb négy hétre meghosszabbítsa a valamely, migránsokat instrumentalizáló harmadik országgal közös külső határ közelében szabálytalan határátlépést vagy határátkelőhelyeken való megjelenést követően elfogott vagy talált harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek menedékjog iránti kérelme vonatkozásában. Erre a rugalmasságra szükség lehet ahhoz, hogy a tagállam hatékonyan tudjon reagálni az ellenséges fellépésekre, és egyben lehetővé tegye számára a váratlan ügyforgalom kezelését, figyelembe véve a harmadik ország általi beavatkozás természetét és váratlan jellegét.

A migránsok – egy ellenséges harmadik ország váratlan és előre nem látható fellépése/beavatkozása révén – történő instrumentalizálása esetén a helyzettel szembesülő tagállamnak adott esetben erőforrásokat kell átcsoportosítania, hogy kezelje a harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek határaitra történő érkezését. Ennek eredményeként az érintett tagállamnak időre lehet szüksége erőforrásainak átszervezéséhez és kapacitásának növeléséhez, amihez többek között az uniós ügynökségek is támogatást nyújthatnak. Ha azonban a migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállam igénybe veszi a hosszabb nyilvántartásba vételi határidőt, a nemzetközi védelem iránti kérelmek nyilvántartásba vételénél elsőbbséget kell biztosítani minden olyan esetnek, amikor a kérelem valószínűleg megalapozott, vagy ha azt kísérő nélküli kiskorúak, illetve kiskorúak és családtagjaik nyújtották be.

- **A határon folytatott menekültügyi eljárás alkalmazásának lehetősége valamennyi kérelemre és lehetőség az eljárás időtartamának meghosszabbítására**

Az intézkedéseknek támogatniuk kell a migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállamot abban, hogy megakadályozza a beutazási feltételeket nem teljesítők belépését, miközben biztosítja az alapvető jogok védelmét. Ilyen védelmet jelent az a lehetőség, hogy a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló javaslat 41. cikkével összhangban a területre való belépés engedélyezése nélkül vizsgálható egy kérelem a határon. Jelenleg és az új paktum javaslataiban foglalt szabályok szerint azonban a határon folytatott eljárás keretében csak korlátozott körülmények között lehetséges a kérelem elfogadhatóságának vizsgálata és érdemi elbírálása.

Ez a javaslat ezért lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárást alkalmazzák az orvosi esetek kivételével valamennyi kérelem esetében az elfogadhatóságról és a megalapozottságról való döntéshez. Ezen intézkedés eredményeként az ellenséges harmadik országnak kevésbé nyílik lehetősége arra, hogy olyan meghatározott harmadik országbeli állampolgárokat és hontalan személyeket instrumentalizáljon, akikre nem alkalmazható a határon folytatott eljárás. Amennyiben a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárásban elutasító határozatot hoznak, a kérelmezőnek joga lesz a hatékony jogorvoslathoz, de a fellebbezésnek nem lesz automatikus halasztó hatálya, amint azt a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló módosított javaslat 54. cikkének (3) bekezdése előírja.

Amint azt a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló módosított javaslat előírja, és e javaslat kifejezetten kimondja, alkalmazni kell a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás során a menekültügyi eljárásról szóló rendeletben foglalt szabályokat és garanciákat annak biztosítására, hogy a nemzetközi védelemért folyamodó személyek jogai védelemben részesüljenek, a menedékjog fenntartása és a visszaküldés tilalmának tiszteletben tartása mellett.

A javaslat előírja továbbá, hogy kötelezően elsőbbséget kell biztosítani a megalapozott kérelmeknek, valamint a kísérő nélküli kiskorúak, a családok és gyermekek által benyújtott kérelmeknek. Ha az előszűrés befejezését követően vagy a kérelem vizsgálata során nyilvánvalóvá válik, hogy a kérelem valószínűleg megalapozott, vagy ha a kérelmet kiskorúak és családtagjaik vagy kísérő nélküli kiskorúak nyújtották be, a kérelemnek a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló 2016. évi javaslat 33. cikkének (5) bekezdésével összhangban elsőbbséget kell biztosítani. Ezen túlmenően a migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállam a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló 2020. évi módosított javaslat 41. cikke (9) bekezdésének c) pontjával összhangban orvosi esetekre nem alkalmazhatja a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárást.

Ez a javaslat lehetőséget biztosít továbbá a határon folytatott eljárás időtartamának tizenhat hétre történő meghosszabbítására, az esetleges fellebbezést is beleszámítva.

A nyilvántartásba vételi határidő fent említett meghosszabbításához hasonlóan a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás időtartamának meghosszabbítása is olyan intézkedésnek tekinthető, amely segíti a tagállamot a migránsok instrumentalizálásából adódó következmények vonatkozásában, figyelembe véve a harmadik ország általi lépések természetét és jellegét. Az érintett tagállamnak időre lehet szüksége erőforrásainak átszervezéséhez és kapacitásának növeléséhez, amihez többek között az uniós ügynökségek is támogatást nyújthatnak. Ezenkívül a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás keretében több feldolgozandó ügy lesz (mivel elvileg minden kérelmező ezen eljárás hatálya alá tartozhat), mint rendes körülmények között. Ezért a meghosszabbítás segíteni fogja az adott tagállamot abban, hogy hosszabb ideig alkalmazza a belépés meg nem történetére vonatkozó jogi fikciót, ami nagyobb rugalmasságot biztosít a megnövekedett munkateher kezeléséhez.

A menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló javaslatban és a befogadási feltételekről szóló irányelv átdolgozására irányuló javaslatban foglalt biztosítékokkal összhangban a kérelmezők őrizetbe vételét végső eszközként kell alkalmazni, amennyiben a konkrét esetben más elégséges vagy kevésbé kényszerítő intézkedés nem alkalmazható. Ezért a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás nem vonja maga után a kérelmezők szisztematikus őrizetbe vételét.

b) A befogadás anyagi feltételei

A migránsok instrumentálizálásával szembesülő tagállam számára nehézséget okozhat a befogadás anyagi feltételeire vonatkozó előírások teljesítése, mivel az instrumentálizálás okozta helyzet túlterhelheti közigazgatási kapacitását. A tagállamnak a szokásos áramlásokat is kezelnie kell az instrumentálizálásból eredő megnövekedett áramlások mellett, és emellett területi integritásának védelme érdekében kénytelen átszervezni az erőforrásokat. Az érintett tagállamnak azonban gondoskodnia kell arról, hogy minden fellépés tiszteletben tartsa az alapvető humanitárius garanciákat, például a harmadik országbeli állampolgárok számára ételmezt, vizet, ruházatot, megfelelő orvosi ellátást, a kiszolgáltatott személyek támogatását és ideiglenes szállást kell biztosítaniuk területükön, amint azt az Emberi Jogok Európai Bírósága is megállapította a közelmúltban ideiglenes intézkedéseket elrendelő végzéseiben.

A befogadási feltételekről szóló irányelv átdolgozására irányuló javaslat 17. cikkének (9) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kellően indokolt esetekben és bizonyos feltételek mellett a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelvben meghatározottaktól eltérő szabályokat írjanak elő az anyagi befogadási feltételekre vonatkozóan, feltéve, hogy biztosítják az orvosi ellátáshoz való hozzáférést a 18. cikkel összhangban, és valamennyi kérelmező számára méltó életszínvonalat biztosítanak. Ez a javaslat kiterjeszti annak lehetőségét, hogy a tagállamok a migránsok instrumentálizálásának helyzetében eltérő anyagi befogadási feltételeket írjanak elő, ha ezek a feltételek – az emberi méltósághoz való jogot maradéktalanul tiszteletben tartva – fedezik az alapszükségleteket, ideértve az ideiglenes szállást, az ételmezt, a vizet, a ruházatot, a megfelelő orvosi ellátást és a kiszolgáltatott személyek támogatását. Az érintett tagállamnak biztosítania kell a humanitárius segítségnyújtáshoz való hozzáférést, és lehetővé kell tennie, hogy a humanitárius szervezetek a vonatkozó szükségletekkel összhangban humanitárius segítséget nyújthassanak.

c) A visszaküldések igazgatására irányuló szükséghelyzeti eljárás

A migránsok instrumentálizálásának helyzetében alapvető fontosságú, hogy az érintett tagállam fel legyen szerelve az ahhoz szükséges jogi eszközökkel, hogy biztosítani tudja a nemzetközi védelemre nem jogosult személyek gyors visszaküldését. A javaslat ezért eltérési lehetőséget biztosít a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló javaslat 41a. cikkétől és a visszatérési irányelv átdolgozására irányuló javaslat alkalmazásától azon harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek tekintetében, akiknek a nemzetközi védelem iránti kérelmét a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás alapján elutasították. Azon harmadik országbeli állampolgárok vonatkozásában, akik nem folyamodtak nemzetközi védelemért, a tagállamok az átdolgozott visszatérési irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontját alkalmazhatják. Az e javaslatban meghatározott eltérés célja az átdolgozott visszatérési irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott eltéréshez hasonló, a Lettország, Litvánia és Lengyelország érdekében javasolt rendelkezésekhez hasonló mechanizmus létrehozása. A javaslat konkrét biztosítékokról is rendelkezik, különösen a visszaküldés tilalmának tiszteletben tartására vonatkozóan – figyelembe véve a gyermek mindenképp felett álló érdekét, a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek családi életét és egészségi állapotát –, valamint a kényszerítő intézkedések alkalmazásának korlátozására, a kitoloncolás elhalasztására, a sürgősségi egészségügyi ellátásra, a kiszolgáltatott személyek szükségleteire és az őrizet körülményeire vonatkozóan, e személyek alapvető jogainak teljes körű biztosítása mellett.

2) Támogatási és szolidaritási intézkedések

A javaslat a támogatási és szolidaritási intézkedések terén a migránsok instrumentálizálásával szembesülő tagállam szükségleteire összpontosító intézkedéseket vezet be.

Olyan helyzet esetén, amikor az Unió támadásnak van kitéve, uniós megoldásokra és uniós támogatásra van szükség. Ezért szükséges, hogy valamennyi tagállam gyorsan reagáljon, és segítséget ajánljon az érintett tagállamnak.

Egy ilyen helyzet azonban az új paktum eszközeiben jelenleg foglaltaktól eltérő megközelítést és eljárást tesz szükségessé. A javaslat lehetőséget biztosít minden olyan intézkedés alkalmazására, amely kezelheti a migránsok instrumentálizálásának helyzetét. A lehetséges támogatási és szolidaritási intézkedések közé tartozhatnak a migránsok instrumentálizálásából adódó következmények kezelését elősegítő kapacitásépítési intézkedések, a visszaküldési műveletek támogatása vagy az instrumentálizált személyek származási harmadik országaival történő kapcsolatfelvétel révén biztosított támogatás. A migránsok instrumentálizálásával szembesülő tagállamnak meg kell határoznia támogatási és szolidaritási szükségleteit, és ezeket közölnie kell a Bizottsággal. A Bizottság ezt követően felkérné a többi tagállamot, hogy tegyenek hozzájárulást az érintett tagállam érdekében, és összehangolná ezeket az intézkedéseket.

Mivel az instrumentálizálásra irányuló lépések hatása könnyen áterjedhet a tágabban vett szomszédos tagállamokra és az Európai Unióra (vagy eleve ez a céljuk), rendelkezni kell az uniós szintű támogatás nyújtását lehetővé tevő eszközökről. Amennyiben a migránsok instrumentálizálásával szembesülő tagállam támogatást kér az uniós ügynökségektől, az ügynökségeknek kiemelten kell kezelniük az általuk kínált operatív támogatást. Különösen ez lenne a helyzet az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségével, amely segíteni tud a kérelmek nyilvántartásba vételében és feldolgozásában, a kiszolgáltatott migránsok előszűrésének biztosításában, valamint támogatni tudja a befogadó létesítmények igazgatását, megtervezését és megfelelő színvonalú kialakítását; vagy a Frontex által a határellenőrzési tevékenységekhez nyújtott támogatással, az előszűrést és a visszaküldési műveleteket is ideértve; illetőleg az Europol által biztosított hírszerzési információkkal. Hasonlóan a Schengeni határellenőrzési kódex módosításáról szóló javaslat szerinti műveleti segítségnyújtási folyamathoz – a menekültügy területén – az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége számára is lehetővé kell tenni, hogy az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségéről szóló rendelet 16. cikke (1) bekezdésének d) pontja alapján saját kezdeményezésre segítséget nyújtson, míg a Frontex és az Europol további segítséget biztosíthatna saját megbízatásukkal összhangban.

Ezek a támogatási és szolidaritási intézkedések kiegészítenék a migránsok instrumentálizálásával szembesülő tagállamnak az e javaslat által létrehozni kívánt kereten kívül nyújtható egyéb támogatásokat, például a Vízumkódex¹² 25a. cikke szerinti intézkedéseket vagy a külpolitikai intézkedéseket (diplomáciai kapcsolatfelvétel, korlátozó intézkedések, kereskedelmi intézkedések) vagy a többek között az Európai Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (AMIF) vagy a Határigazgatási és Vízumeszköz (HAVE) keretében nyújtható pénzügyi támogatást.

3) Különös eljárás a sürgősségi migrációs és menekültügyi eljárás alkalmazásának engedélyezésére

A migránsok instrumentálizálásával szembesülő és a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló sürgősségi eljárást alkalmazni kívánó tagállamnak kérelmeznie kell a Bizottságtól az általa igénybe venni kívánt eltérések, valamint a támogatási és szolidaritási intézkedések alkalmazását. Az érintett tagállam által szolgáltatott információk alapján a Bizottság adott esetben haladéktalanul tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot készít az alkalmazható, legfeljebb hat hónapos kezdeti időszakra szóló eltérések

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) (HL L 243., 2009.9.15., 1. o.), az (EU) 2019/1155 rendelettel módosított szövegváltozatában.

megállapításáról. A tanácsi végrehajtási határozat engedélyezi az alkalmazandó eltéréseket, és meghatározza azok időbeli hatályát, beleértve a kezdő időpontot és az időtartamot. A Bizottságnak folyamatosan figyelemmel kell kísérnie és felül kell vizsgálnia a helyzetet, beleértve az intézkedések arányosságát is, és javaslatot kell tennie az intézkedések meghosszabbítására vagy – amennyiben a helyzet szükségessé teszi – hatályon kívül helyezésére.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Ez a javaslat teljes mértékben összhangban van a Bizottság által 2020 szeptemberében elfogadott új migrációs és menekültügyi paktummal. A válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezelésére vonatkozó javaslat mellett új elemként épül be abba a keretbe, amely további különös szabályokat határoz meg a migránsok instrumentálása jelentette sajátos helyzet kezelésére. Az e javaslatban bevezetett különös szabályok kiindulópontjához a következő bizottsági javaslatok jelentik az alapot: a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló, 2016-ban elfogadott javaslat és annak 2020-ban elfogadott módosított javaslata, a befogadási feltételekről szóló irányelv átdolgozására irányuló, 2016-ban elfogadott javaslat és a visszatérési irányelv átdolgozására irányuló, 2018-ban elfogadott javaslat. A javaslat összhangban van továbbá a Lettország, Litvánia és Lengyelország érdekében hozott átmeneti szükséghelyzeti intézkedésekről szóló tanácsi határozatra irányuló COM(2021) 752 javaslattal, és annak jogalkotási nyomon követéseként született.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 78. cikke (3) bekezdéséhez fűződő kapcsolat

Az instrumentálzás helyzetében alkalmazandó különös szabályok meghatározása nem érinti azt a lehetőséget, hogy a Tanács a Bizottság javaslata alapján átmeneti intézkedéseket fogadjon el egy olyan tagállam érdekében, amely az EUMSZ 78. cikkének (3) bekezdésében leírt szükséghelyzettel szembesül.

E javaslat célja, hogy megteremtse az Unió számára az ahhoz szükséges feltételeket, hogy képes legyen kezelni egy korábban már felmerült sajátos helyzetet, és felkészüljön hasonló jövőbeli helyzetekre, lehetővé téve az Unió számára, hogy gyorsan cselekedjen a migránsok instrumentálzásával szembesülő tagállam érdekében. Az ilyen helyzethez igazított, az Unió számára következetes eszközt biztosító állandó keretre van szükség, amely egyben lehetővé tenné az EUMSZ 78. cikkének (3) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések kivételes jellegének megőrzését is, és így nem lenne szükséges az EUMSZ 78. cikkének (3) bekezdését alkalmazni az e javaslat hatálya alá tartozó instrumentálzási helyzetek kezeléséhez.

E javaslat különös szabályokat kíván létrehozni azon tagállamok támogatására, amelyek olyan harmadik ország áldozatául estek, amely az Unióba irányuló irreguláris migrációs áramlásokat indít el azáltal, hogy aktívan ösztönzi vagy megkönnyíti harmadik országbeli állampolgároknak a külső határok felé történő mozgását – a területére való beutazását vagy a területén belülről kiinduló mozgását és a külső határokra történő továbbutazását –, ha ezek a lépések arra utalnak, hogy az adott harmadik ország szándéka az Unió vagy valamely tagállam destabilizálása, amennyiben a szóban forgó lépések jellegükénél fogva alkalmasak az alapvető állami funkciók – különösen az állam területi integritásának, a közrend fenntartásának és a nemzeti biztonság védelmének – veszélyeztetésére.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Ez a javaslat összhangban van annak szükségességével, hogy tartósan csökkenteni kell az irreguláris érkezések okozta nyomást, és szilárd külső határokat kell fenntartani, ami fontos elem az új migrációs és menekültügyi paktumban meghatározott átfogó megközelítésben. A

közös közleményben¹³ foglaltaknak megfelelően ez a javaslat az uniós jogi keret azzal a céllal történő megerősítésére irányuló erőfeszítések részét képezi „az Európai Unió területére történő illegális belépéssel összefüggésben az emberkereskedelmet vagy migráncscempészt elősegítő vagy abban részt vevő fuvarozókkal szembeni intézkedésekről” szülő rendeletre irányuló bizottsági javaslattal¹⁴ együtt, hogy megfelelőbb – az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartását is biztosító – eszközök álljanak a tagállamok rendelkezésére a migránsok instrumentálzásának helyzeteiben a külső határok védelméhez. Ezzel összefüggésben a javaslat kiegészíti a Schengeni határellenőrzési kódexet és a schengeni reformot, amelyben a Bizottság állandó keretet javasol a migránsok instrumentálzásának olyan lehetséges helyzeteinek kezelésére, amelyekkel az Unió szembesülhet a jövőben is.

Célja továbbá, hogy csökkentse az irreguláris migránsok továbbutazását és a schengeni térségre nehezedő nyomást. Az új migrációs és menekültügyi paktumban meghatározott, a migrációkezelésre vonatkozó átfogó megközelítéssel összhangban hatékonyan elősegíti az instrumentálzott migránsok gyors és eredményes visszaküldését és visszafogadását. A javaslat összhangban áll továbbá az Unió külső tevékenységével, például az uniós korlátozó intézkedésekkel, és azzal párhuzamosan kell alkalmazni.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Ez a javaslat a migránsok instrumentálzásával szembesülő tagállamot támogatja. A javaslat számos olyan rendelkezést tartalmaz, amely kapcsolódik a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló javaslatához és annak módosított javaslatához, a befogadási feltételekről szóló irányelv átdolgozására irányuló javaslatához és a visszatérési irányelv átdolgozására vonatkozó javaslatához. Ezért a megfelelő jogalap – nevezetesen az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 78. cikke második bekezdésének d) és f) pontja és 79. cikke második bekezdésének c) pontja – alapján kell elfogadni, a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően.

• Változó geometria

Két preambulumbekendés foglalkozik a változó geometriával, Írország és Dánia e rendeletben való részvétele tekintetében.

Az Európai Unióról szóló szerződéshez (EUSZ) és az EUMSZ-hez csatolt, Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyvvel összhangban Írország határozhat úgy, hogy részt kíván venni a közös európai menekültügyi rendszert létrehozó intézkedések elfogadásában és alkalmazásában. E tekintetben Írország bejelentette, hogy részt kíván venni a 2005/85/EK irányelv elfogadásában és alkalmazásában, valamint nem kíván részt venni a 2013/32/EU irányelv elfogadásában. Következésképpen a 2005/85/EK irányelv rendelkezései alkalmazandók, míg a jelenlegi irányelv rendelkezései nem alkalmazandók Írországra. Írország nem jelentette be, hogy részt kívánna venni a menekültügyi eljárásról szóló új rendelet elfogadásában, amely szükséges lenne ahhoz, hogy e rendelet joghatást váltson ki Írország tekintetében, amennyiben Írország úgy dönt, hogy a 21. jegyzőkönyvvel összhangban részt vesz elfogadásában.

¹³ Közös közlemény az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Reagálás a migránsok államilag támogatott instrumentálzására az EU külső határán (JOIN(2021) 32 final).

¹⁴ COM(2021) 753 final.

Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, a Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv értelmében sem a 2005/85/EK irányelv, sem a 2013/32/EU irányelv nem kötelező Dániára nézve és nem is alkalmazandók Dániára nézve. Dánia e rendelet elfogadásában sem vesz részt, és a rendelet vagy annak alkalmazása rá nézve nem kötelező.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Az EUMSZ-nek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségről szóló V. címe e területeken bizonyos hatáskörökkel ruházza fel az Európai Uniót. E hatásköröket az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkével összhangban kell gyakorolni, vagyis csak akkor és annyiban, amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés léptéke vagy hatása miatt uniós szinten jobban megvalósíthatók.

Az EU egészére mért támadásnak és így uniós megoldásokat és uniós támogatást igénylő helyzetnek kell tekinteni azt, amikor valamely harmadik ország az Unióba irányuló irreguláris migrációs áramlásokat indít el azért, hogy aktívan ösztönzi vagy megkönnyíti harmadik országbeli állampolgároknak a külső határok felé történő mozgását – a területére való beutazását vagy a területén belülről kiinduló mozgását és a külső határokra történő továbbutazását –, ha ezek a lépések arra utalnak, hogy az adott harmadik ország szándéka az Unió vagy valamely tagállam destabilizálása, amennyiben a szóban forgó lépések jellegükben fogva alkalmasak az alapvető állami funkciók – különösen az állam területi integritásának, a közrend fenntartásának és a nemzeti biztonság védelmének – veszélyeztetésére. Ezért szükséges, hogy a migránsok instrumentalizálásával szembeálló tagállam megfelelően fel legyen szerelve a helyzet eredményes kezeléséhez szükséges eszközökkel, továbbá valamennyi tagállam gyorsan reagáljon, és segítséget ajánljon az érintett tagállamnak.

E célkitűzések eléréséhez uniós szintű fellépésre van szükség, mivel határokon átnyúló jellegű kérdésekről van szó. Egyértelmű, hogy az egyes tagállamok által hozott intézkedések nem tudják megfelelően kielégíteni a közös problémával kapcsolatos közös uniós megközelítés iránti igényt.

Egy ilyen közös megközelítés érvényesülését a tagállamok egyenként nem tudják kielégítően biztosítani, és az – a javasolt határozat léptéke és hatása miatt – az Unió szintjén jobban alkalmazható. Az Unió ezért köteles fellépni, és intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően.

- **Arányosság**

Az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésében foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendeletjavaslat meghatározza a különös menekültügyi eljárási szabályok alkalmazhatóságának pontos feltételeit, és rendelkezik az ilyen szabályok hatályáról és alkalmazásuk időtartamáról, valamint a szükséges biztosítékokról.

A migránsok instrumentalizálásából eredő sajátos helyzettel kapcsolatban javasolt intézkedések egyetlen eleme sem terjed túl azon a mértéken, amely ahhoz szükséges, hogy a tagállamok rendezett és hatékony módon tudják kezelni a helyzetet, egyszersmind biztosítva az egyenlő bánásmódot a kérelmezők jogai és a számukra biztosított garanciák tekintetében. Ebben az értelemben a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló 2016. évi javaslatban, a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló 2020. évi módosított javaslatban, a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelvben és az átdolgozott visszatérési irányelvben foglalt szabályoktól való eltérések arányosak, és számos olyan biztosíték kapcsolódik hozzájuk, amelyek egyensúlyt teremtenek egyfelől a migránsok

instrumentalizálásával szembesülő tagállam e helyzet kezelése tekintetében jelentkező azonnali szükségletei, másfelől az eltérések és a különös szabályok alkalmazása terén a jogbiztonság és az egységes alkalmazás szükségessége, valamint az instrumentalizált harmadik országbeli állampolgárok szükséges védelme között.

A javaslat biztosítékokat határoz meg az eltérések és a különös szabályok alkalmazásával kapcsolatban. Tekintettel a migránsok instrumentalizálásának rendkívüli helyzetére, arányosnak tekinthető a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás valamennyi kérelmezőre történő alkalmazása, mivel segítene elkerülni, hogy harmadik országok olyan meghatározott állampolgárságú vagy kategóriájú migránsokat célozzanak meg, akik ki lennének zárva a határon folytatott eljárás hatálya alól. Annak érdekében, hogy a tagállamok kezelni tudják a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás alá vont személyek megnövekedett számát, a határon folytatott eljárás maximális időtartama tizenhat hétre meghosszabbodik. Ez elegendő rugalmasságot biztosítana a tagállamok számára ahhoz, hogy a kérelmeket anélkül dolgozhassák fel a határ közelében vagy a kijelölt határátkelőhelyeken, hogy lehetővé tennék a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek számára a területre való belépését. A befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelvtől való eltérések arányosak a migránsok instrumentalizálásának valamely harmadik ország ellenséges lépései által előidézett helyzetében, mivel előfordulhat, hogy a tagállam – kapacitásainak túlterheltsége miatt – a gyakorlatban nem tudja biztosítani a befogadás szokásosan elvárt anyagi feltételeit. Az eltéréseket a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló 2020. évi módosított javaslat keretében a határon folytatott eljárás alkalmazásához szükséges erőforrások és kapacitás megszervezése érdekében nyújtott biztosítékok és rugalmasság összefüggésében kell vizsgálni. Az eltérés alkalmazása esetén a tagállamnak gondoskodnia kell a kérelmező alapvető szükségleteiről és az emberi méltóság teljes körű tiszteletben tartásáról.

Az átdolgozott visszatérési irányelvtől való különös eltérések arányosak azzal, hogy biztosítani lehessen a nemzetközi védelemre nem jogosult személyek gyors visszaküldését, amely alapvető fontosságú ahhoz, hogy a migránsok instrumentalizálásának helyzetében meg lehessen előzni a további érkezéseket. A javaslat az Európai Unió Alapjogi Chartájával és a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban számos biztosítékot vezet be a visszatérésre kötelezett személyek alapvető jogainak védelmére.

A javaslat értelmében továbbá ezen intézkedések időbeli hatályát az ahhoz feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozni, hogy az érintett tagállamok kezelni tudják az instrumentalizálás helyzetét, és az intézkedéseket minden esetben egy legfeljebb hat hónapos kezdeti időszakra lehet alkalmazni. E célból a Tanács felhatalmazását követően a Bizottságnak folyamatosan figyelemmel kell kísérnie és felül kell vizsgálnia a helyzetet, többek között annak megállapítása érdekében, hogy a tagállam számára engedélyezett intézkedések továbbra is arányosak-e.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az uniós menekültügyi eljárási szabályoknak a migránsok instrumentalizálásának helyzetében való alkalmazásához szükséges mértékű egységességet és hatékonyságot csak olyan, az Unióban alkalmazandó különös szabályok és a menekültügyi és kiutasítási eljárásoktól való eltérések meghatározásáról szóló rendelet biztosíthatja, amelynek rendelkezései közvetlenül alkalmazandók.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A javaslat az érdekelt felektől a 2021. nyár elején indított konzultációs folyamat keretében kapott információkra támaszkodik.

- **Alapjogok**

Ez a javaslat tiszteletben tartja az alapvető jogokat és betartja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert elveket, valamint a nemzetközi jogból eredő kötelezettségeket, többek között a menekültügyi eljáráshoz történő valódi és hatékony hozzáférést és az EU területére a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása céljából történő belépés lehetőségét. E célból az instrumentálással szembeesülő tagállamnak biztosítani kell, hogy elegendő számú nyitott és könnyen megközelíthető regisztrációs pont álljon rendelkezésre, a határátkelőhelyeket is ideértve. Amint lent is szerepel, az ebben a javaslatban meghatározott szükséghelyzeti migrációs és menekültügyi eljárás tiszteletben tartja a Chartában rögzített alapvető jogokat, ideértve a következő jogokat: az emberi méltósághoz való jog (1. cikk), a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalma (4. cikk), a szabadsághoz és biztonsághoz való jog (6. cikk), a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog (7. cikk), a személyes adatok védelméhez való jog (8. cikk), a menedékjog (18. cikk), a kollektív kiutasítás tilalma és a visszaküldés tilalma (19. cikk (1) és (2) bekezdés), a megkülönböztetésmentességhez való jog (21. cikk), a nők és férfiak közötti egyenlőség (23. cikk), a gyermekek jogai (24. cikk), valamint a hatékony jogorvoslathoz való jog (47. cikk). A Bizottság szükségesnek tartja továbbá, hogy a tagállamok tiszteletben tartsák a véleménynyilvánítás szabadságát, a tömegtájékoztatás szabadságát és a civil társadalmi szervezetek egyesülési szabadságát.

Ami a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás alkalmazását illeti, az új paktum javaslataiban előírt elvek és garanciák továbbra is alkalmazandók az ezen eljárás hatálya alá tartozó kérelmezőkre. Ezenkívül a javaslat értelmében kötelezően elsőbbséget kell biztosítani a megalapozott kérelmeknek az előszűrés befejezését követően, vagy amikor a védelmi szükségletek nyilvánvalóvá válnak, valamint a kísérő nélküli kiskorúak, a családok és gyermekek által benyújtott kérelmeknek, ami összhangban áll a menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló 2016. évi javaslattal. Az arra való törekvés, hogy a menedékjog iránti kérelmekről a lehető leggyorsabban döntés szülessen, az ilyen kérelmezők érdekét szolgálja. A menekültügyi eljárásról szóló rendeletre irányuló 2020. évi módosított javaslat 41. cikke (9) bekezdésének b) pontja szerinti, különleges eljárási igényekkel rendelkező személyekre vonatkozó garanciák szintén továbbra is alkalmazandók. A javaslat garantálja emellett a hatékony jogorvoslathoz való jogot, és biztosítja, hogy a bíróságok hatáskörrel rendelkezzenek annak eldöntésére, hogy a kérelmező a fellebbezés tárgyában hozott határozat meghozataláig a tagállam területén maradhat-e, valamint megfelelő garanciákat tartalmaz, amelyek lehetővé teszik a kérelmező számára, hogy erre irányuló kérelmet nyújtson be a bíróságokhoz.

E javaslat teljes mértékben tiszteletben tartja a gyermek jogait és a kiszolgáltatott személyek különleges szükségleteit. A befogadási feltételekről szóló irányelv átdolgozására irányuló javaslatban a gyermekekre és a kiszolgáltatott személyekre vonatkozóan előírt biztosítékokat az illetékes hatóságoknak kiemelten szem előtt kell tartaniuk, ideértve azt az esetet, ha őrizet alkalmazandó. A befogadási feltételekre vonatkozó különböző szabályok meghatározásakor

az e javaslatban előírt keret tiszteletben tartja az emberi méltóság mindenkori és minden körülmény közötti megőrzésére vonatkozó biztosítékokat.

Védelemben részesül a szabadság és a szabad mozgás joga, mivel abban az esetben, ha a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárással összefüggésben őrizet alkalmazására kerül sor, az csak szigorúan szabályozott keretek között és korlátozott ideig alkalmazható. A befogadási feltételekről szóló irányelv átdolgozására irányuló javaslat 7. cikkével összhangban a tagállamok a kérelmek határon folytatott eljárásban történő feldolgozása céljából korlátozhatják a kérelmező szabad mozgását. A befogadási feltételekről szóló irányelv átdolgozására irányuló javaslat értelmében a tagállamok senkit sem tarthatnak őrizetben kizárólag azon az alapon, hogy az érintett nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be. Az említett javaslat 8. cikke rendelkezik az őrizetben tartás azon okairól és feltételeiről, amelyek alapján és személyre szabott értékelést követően a tagállamoknak – ha kevésbé korlátozó intézkedések nem alkalmazhatók – lehetősége van őrizetbe venni a nemzetközi védelmet kérelmezőket annak érdekében, hogy valamely eljárás keretében döntsenek a kérelmezőnek a területre való belépéshez való jogáról. A 8. cikk azt is előírja, hogy a tagállamok csak akkor vehetik őrizetbe a kérelmezőt, amennyiben kevésbé kényszerítő jellegű alternatív intézkedések – például a mozgásszabadságnak az irányelv 7. cikke szerinti korlátozása – alkalmazása nem lenne hatékony.

A visszaküldés tilalmának az 1951. évi genfi egyezmény 33. cikkében és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 19. cikkében rögzített elve az átdolgozott visszatérési irányelvtől való eltérések alkalmazása során is érvényesül. A javaslat ezért kifejezetten emlékeztet arra, hogy a tagállamoknak mindig tiszteletben kell tartaniuk ezt az elvet határellenőrzési kötelezettségük teljesítése során. A visszaküldés tilalmának tiszteletben tartása magában foglalja annak értékelését, hogy fenn áll-e az üldöztetés, a kínzás vagy az embertelen vagy megalázó bánásmód kockázata, vagy bekövetkezhet-e sorozatos visszaküldés.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Mivel e javaslat a migránsok instrumentálzásának helyzetéhez kapcsolódik, lehetséges költségvetési vonzatai nem becsülhetők meg előre. Az e javaslat végrehajtásával járó költségeket a 2021–2027-es időszakban a migráció és a menekültügy területén rendelkezésre álló uniós finanszírozási eszközök költségvetése fogja fedezni. Kivételes esetben igénybe lehet venni az (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendelet¹⁵ szerint a jelenlegi többéves pénzügyi keretben biztosított rugalmassági mechanizmusokat.

A menekültügyi eljárás kérdéseiben e javaslat nem ró az Unióra pénzügyi vagy igazgatási terhet. E részek vonatkozásában tehát nincs hatással az uniós költségvetésre.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság a „migrációs felkészültségi és válságkezelési terv” keretében történő jelentéstételt fogja használni a helyzet nyomonkövetési eszközeként, és szükség esetén ajánlásokat fog tenni az intézkedések meghosszabbítására vagy megszüntetésére vonatkozóan.

---

¹⁵ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17. 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433I., 2020.12.22., 11. o.).

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A migránsok instrumentálizálásával kapcsolatos helyzetek kezelésére irányuló javaslat tárgya

Az **1. cikk** meghatározza a migráció és a menekültügy területével kapcsolatos instrumentálizálás helyzeteinek EU-n belüli kezeléséről szóló rendelet tárgyát.

Az instrumentálizálás helyzetére vonatkozó, a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás

A **2. cikk** bevezeti azokat a különös szabályokat, amelyeket a tagállamok a migránsok instrumentálizálásának helyzete esetén a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás keretében alkalmazhatnak.

A **2. cikk (1) bekezdésének a) pontja** megállapítja, hogy a migránsok instrumentálizálásának helyzetével szembesülő tagállam a nemzetközi védelem iránti kérelmek nyilvántartásba vételének határidejét legfeljebb négy hétre meghosszabbíthatja a valamely, migránsokat instrumentálizáló harmadik országgal közös külső határ közelében szabálytalan határátlépéssel összefüggésben vagy határátkelőhelyeken való megjelenést követően elfogott vagy talált harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek kérelme vonatkozásában. Elsőbbséget kell biztosítani a valószínűleg megalapozott ügyek, valamint a kísérő nélküli kiskorúak, a kiskorúak és családjaik által benyújtott kérelmek nyilvántartásba vételének.

A **2. cikk (1) bekezdésének b) pontja** meghatározza annak lehetőségét, hogy a migránsok instrumentálizálásának helyzetével szembesülő tagállam valamennyi kérelmezőre kiterjessze a határon folytatott menekültügyi eljárás hatályát azáltal, hogy (a menekültügyi eljárásról szóló módosított rendelet 41. cikke (9) bekezdésének c) pontja szerint az orvosi esetek kivételével) a kérelmezők egyetlen kategóriáját sem zárja ki alóla. A **2. cikk (1) bekezdésének b) pontja** azt is egyértelművé teszi, hogy a kérelem elbírálásának elsőbbséget kell biztosítani, ha az előszűrést követően vagy a határon folytatott eljárásban történő vizsgálat során nyilvánvalóvá válik, hogy a kérelem valószínűleg megalapozott, vagy ha a kérelmet kiskorúak és családtagjaik, többek között kísérő nélküli kiskorúak nyújtották be.

A **2. cikk (1) bekezdésének c) pontja** lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy – az esetleges fellebbezést is beleszámítva – tizenhat hétig alkalmazzák a menekültügyi eljárásról szóló módosított rendeletben előírt, határon folytatott eljárást, amelyet követően engedélyezni kell az érintett személy beutazását az ország területére, kivéve, ha az érintett személy kiutasítási eljárás hatálya alá tartozik.

Ezen eltérések alkalmazása esetén továbbra is alkalmazandók a menekültügyi eljárásról szóló rendelet biztosítékai.

A befogadás anyagi feltételei

A **3. cikk** lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelvben meghatározottaktól eltérő szabályokat írjanak elő az anyagi befogadási feltételekre vonatkozóan, feltéve, hogy a tagállam biztosítja a kérelmező alapvető szükségleteit és az emberi méltóság teljes körű tiszteletben tartását.

Az instrumentálizálás helyzetére vonatkozó, a visszaküldések igazgatására irányuló szükséghelyzeti eljárás

A **4. cikk** lehetőséget biztosít a tagállamok számára ahhoz, hogy eltérjenek a menekültügyi eljárásról szóló rendelet 41a. cikkétől és az átdolgozott visszatérési irányelv alkalmazásától

azon harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek tekintetében, akiknek a nemzetközi védelem iránti kérelmét a 2. cikk (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján a menekültügy kezelésére irányuló, határon folytatott szükséghelyzeti eljárás alapján elutasították. Az eltérés célja az átdolgozott visszatérési irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott eltéréshez hasonló mechanizmus létrehozása. A javaslat magában foglalja a szükséges biztosítékokat a visszaküldés tilalmának tiszteletben tartását előíró kötelezettségre vonatkozóan, figyelembe véve a gyermek mindenek felett álló érdekét, a harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek családi életét és egészségi állapotát, valamint a kényszerítő intézkedések alkalmazásának korlátozására, a kitoloncolás elhalasztására, a sürgősségi egészségügyi ellátásra, a kiszolgáltatott személyek szükségleteire és az őrizet körülményeire vonatkozóan, e személyek alapvető jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett.

Támogatási és szolidaritási intézkedések biztosítása instrumentalizálás helyzetében

Az **5. cikk** lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy támogatási és szolidaritási intézkedéseket igényeljenek más tagállamoktól. Ezeknek az intézkedéseknek magukban kell foglalniuk minden olyan intézkedést, amely kezelheti a migránsok instrumentalizálásának helyzetét, ideértve a kapacitásépítési intézkedéseket, a visszaküldési műveletek harmadik országokkal folytatott együttműködés révén történő támogatását, vagy az instrumentalizált személyek származási harmadik országaival történő kapcsolatfelvételt. Az érintett tagállamnak kérelmet kell benyújtania a Bizottsághoz, amelyben támogatási és szolidaritási intézkedéseket igényel más tagállamoktól.

A Bizottság felkéri a többi tagállamot, hogy tegyenek hozzájárulást az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállam érdekében az adott tagállam szükségleteinek megfelelően, és a kérelem kézhezvételét követően a lehető leghamarabb összehangolja ezeket az intézkedéseket. Ami az operatív támogatást illeti, az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállam emellett támogatást kérhet az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségétől¹⁶, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségtől vagy az Europoltól, azok megbízatásával összhangban.

Különleges biztosítékok

A **6. cikk** különleges garanciákat állapít meg. A menekültügyi eljáráshoz való hozzáférés garantálása érdekében a migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállamnak megfelelően – olyan nyelven, amelyet a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy megért vagy észszerűen feltételezhető, hogy megért – tájékoztatnia kell a harmadik országbeli állampolgárokat vagy hontalan személyeket az alkalmazott intézkedésekről, a nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vétele és benyújtása céljából rendelkezésre álló pontokról, különösen a legközelebb található olyan pontról, ahol nemzetközi védelem iránti kérelmet vetethetnek nyilvántartásba vagy nyújthatnak be, a kérelemről hozott határozat elleni fellebbezés lehetőségéről és az intézkedések időtartamáról. Ezen túlmenően a migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállam nem alkalmazhatja a 2., 3. és 4. cikket hosszabb ideig, mint az a helyzet kezeléséhez feltétlenül szükséges, sem pedig a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott időtartamnál hosszabb ideig.

Engedélyezési eljárás

---

¹⁶ Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége a tagállam kérésére vagy saját kezdeményezésére (az érintett tagállam egyetértésével) segítséget nyújthat, illetve a Tanács – a Bizottság javaslata alapján – határozhat az ilyen sajátos körülmények között meghozandó intézkedésekről.

A **7. cikk** megállapítja az eltérések engedélyezésére vonatkozó eljárást. A Bizottságnak az alkalmazandó eltérések meghatározásáról szóló, tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot kell előterjesztenie tanácsi elfogadásra. A tanácsi végrehajtási határozatban meg kell határozni az eltérések alkalmazásának kezdőnapját, időtartamát és a határozat ideiglenes alkalmazását. Az eltéréseket legfeljebb hat hónapig lehet alkalmazni. A Bizottságnak folyamatosan figyelemmel kell kísérnie és felül kell vizsgálnia a helyzetet, és ennek alapján adott esetben javaslatot kell tennie a különös eltérések alkalmazásának engedélyezéséről szóló tanácsi végrehajtási határozat hatályon kívül helyezésére vagy az eltérések alkalmazásának meghosszabbítását engedélyező új tanácsi végrehajtási határozat elfogadására.

Együttműködés és felülvizsgálat

A **8. cikk** megállapítja, hogy a Bizottságnak, az Európai Unió ügynökségeinek és a tagállamoknak szorosan együtt kell működniük, és rendszeresen tájékoztatniuk kell egymást a 7. cikkben említett, e javaslatban meghatározott intézkedések végrehajtásáról. A tagállamoknak emellett a migrációs felkészültségi és válságkezelési mechanizmus uniós hálózata útján be kell számolniuk a releváns adatokról, beleértve a statisztikai adatokat is.

Az ENSZ ügynökségeinek és más érintett partnerszervezeteknek a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelvben és a menekültügyi eljárásról szóló rendeletben meghatározott feltételek mellett hatékony hozzáfééréssel kell rendelkezniük a határhoz. Az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosa számára lehetővé kell tenni, hogy kapcsolatba kerülhessen a kérelmezőkkel, ideértve a határon tartózkodó kérelmezőket is. A migránsok instrumentalizálásával szembesülő tagállamnak szorosan együtt kell működnie az ENSZ ügynökségeivel és az érintett partnerszervezetekkel.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a migráció és a menekültügy területével kapcsolatos instrumentalizálás helyzeteinek kezeléséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 78. cikke (2) bekezdésének d) és f) pontjára, valamint 79. cikke 2) bekezdésének c) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹⁷,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére¹⁸,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A migránsok instrumentalizálása fordulhat elő abban az esetben, amikor valamely harmadik ország az Unióba irányuló irreguláris migrációs áramlásokat indít el azért, hogy aktívan ösztönzi vagy megkönnyíti harmadik országbeli állampolgároknak a külső határok felé történő mozgását – a területére való beutazását vagy a területén belülről kiinduló mozgását és a külső határokra történő továbbutazását –, ha ezek a lépések arra utalnak, hogy az adott harmadik ország szándéka az Unió vagy valamely tagállam destabilizálása, amennyiben a szóban forgó lépések jellegüknél fogva alkalmasak az alapvető állami funkciók – különösen az állam területi integritásának, a közrend fenntartásának és a nemzeti biztonság védelmének – veszélyeztetésére.
- (2) Ez a rendelet azt követően született, hogy az Európai Tanács 2021. október 22-i következtetéseiben felkérte a Bizottságot, hogy szükség esetén tegyen javaslatot az EU jogi keretében végrehajtandó változtatásokra, hogy biztosítani lehessen az uniós joggal és a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban álló, azonnali és megfelelő válaszlépéseket. Továbbá hozzájárul egy olyan átfogó és állandó keret létrehozásához, amely biztosítja az érintett tagállamok számára a szükséges eszközöket ahhoz, hogy hatékonyan és gyorsan, az alapvető jogok és a nemzetközi kötelezettségek teljes körű tiszteletben tartása mellett reagáljanak az instrumentalizálás helyzeteire.
- (3) A rendelet által bevezetett egyik ilyen eszköz a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy jogi eszközöket vegyenek igénybe, ha a jövőben a migránsok instrumentalizálásának helyzeteivel szembesülnek.
- (4) Ez a rendelet tiszteletben tartja az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert alapvető jogokat és szem előtt tartja az abban – különösen annak 1. cikkében, 4.

¹⁷ HL C , , . o.

¹⁸ HL C , , . o.

cikkében, 7. cikkében, 24. cikkében, 18. cikkében, valamint 19. cikke (2) és (2) bekezdésében – rögzített elveket, továbbá az 1951. július 28-i genfi egyezményt. Annak érdekében, hogy tükrözze különösen a gyermek mindenek felett álló érdekének szem előtt tartását, a családi élet tiszteletben tartásának szükségességét, valamint biztosítsa az érintett személyek egészségének védelmét, ez a rendelet különös szabályok és biztosítékok alkalmazását írja elő a kísérő nélküli kiskorúakra, valamint a kiskorúakra és családtagjaikra, továbbá azon kérelmezőkre vonatkozóan, akiknek egészségi állapota különleges és megfelelő támogatást igényel. Az (EU) XXX/XXX rendeletben¹⁹ [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] meghatározott szabályok és garanciák továbbra is alkalmazandók a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás hatálya alá tartozó személyek tekintetében, amennyiben e rendelet másképp nem rendelkezik. Az (EU) XXX/XXX irányelvben [*a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv*]²⁰ meghatározott szabályok – ezen belül a nemzetközi védelmet kérelmező személyek őrizetére vonatkozó szabályok – továbbra is alkalmazandók a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásának időpontjától kezdve, kivéve ha e rendelet másképp nem rendelkezik.

- (5) Annak érdekében, hogy az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállam segítséget kapjon a migrációs áramlásoknak a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás keretében történő rendezett kezeléséhez, lehetővé kell tenni az érintett tagállam számára, hogy úgy határozzon, hogy a valamely, migránsokat instrumentalizáló harmadik országgal közös külső határ közelében szabálytalan határátlépést vagy határátkelőhelyeken való megjelenést követően elfogott vagy talált harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek tekintetében a nemzetközi védelem iránti kérelmeket kizárólag a határ közelében található, erre a célra kijelölt, meghatározott regisztrációs pontokon veszi nyilvántartásba, és ténylegesen lehetővé teszi, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmeket kizárólag az erre a célra kijelölt és könnyen megközelíthető, meghatározott pontokon nyújtsák be. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 18. cikkével és az 1951. július 28-i genfi egyezményvel összhangban biztosítani kell a nemzetközi védelemre vonatkozó eljáráshoz való tényleges és valódi hozzáférést. E célból az érintett tagállamnak biztosítani kell, hogy erre a célra elegendő regisztrációs pontot – többek között akár határátkelőhelyeket – jelöljenek ki és tartsanak nyitva. A kérelmezőket megfelelően tájékoztatni kell azokról a helyszínekről, ahol kérelmüket benyújthatják és azt nyilvántartásba veszik.
- (6) A migránsok instrumentalizálásának helyzetében alapvetően fontos megelőzni a beutazási feltételeket nem teljesítő belépését, az alapvető jogok védelmének biztosítása mellett. Annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen helyzettel szembesülő tagállam kellő rugalmassággal rendelkezzen, és elkerülhető legyen, hogy egy ellenséges harmadik ország meghatározott állampolgárságú személyeket vagy harmadik országbeli állampolgárok, illetve hontalan személyek meghatározott kategóriáit célozza meg, az e rendeletben meghatározott, a migráció és a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás keretében lehetővé kell tenni az érintett tagállam számára, hogy az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] 41. cikke szerinti, határon folytatott eljárás keretében határozatot hozzon a harmadik országgal közös külső határ közelében szabálytalan határátlépést vagy határátkelőhelyeken való megjelenést követően elfogott vagy talált harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek által előterjesztett, nemzetközi védelem iránti valamennyi kérelem elfogadhatóságáról és megalapozottságáról. Az

---

¹⁹ HL C , , . o.

²⁰ HL C , , . o.

(EU) XXX/XXX rendeletben [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] meghatározott elveket és garanciákat tiszteletben kell tartani.

- (7) A menekültügy kezelésére irányuló sürgősségi eljárás alkalmazása esetén az illetékes hatóságoknak elsődleges szempontként kell szem előtt tartaniuk a gyermek mindenek felett álló érdekét és az egészségügyi ellátásra szoruló kérelmezőkkel kapcsolatos biztosítékokat. Ezért az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállamnak ki kell zárnia a menekültügy kezelésére irányuló sürgősségi eljárás hatálya alól azokat az eseteket, amelyekben az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] 41. cikke (9) bekezdésének c) pontjával összhangban egészségügyi okok indokolják, hogy ne alkalmazzák a határon folytatott eljárást. Ez akkor is így van, ha az egészségügyi problémák a kérelem vizsgálata során válnak ismertté. Az érintett tagállamnak elsőbbséget kell biztosítania a valószínűleg megalapozott kérelmet benyújtó személyek, valamint a kiskorúak és családtagjaik, továbbá a kísérő nélküli kiskorúak kérelmei vizsgálatának is. Ha (EU) XXX/XXX rendelet [*az előszűrésről szóló rendelet*]²¹ értelmében végzett előszűrés vagy a kérelem vizsgálata során nyilvánvalóvá válik, hogy az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] 41. cikke (9) bekezdésének b) pontjával összhangban a kérelmezőnek különleges eljárási garanciákra van szüksége, és a határon folytatott menekültügyi eljárás keretében nem biztosítható számára megfelelő támogatás, az érintett tagállamnak a kérelmezővel szemben nem szabad alkalmaznia a menekültügy kezelésére irányuló, határon folytatott sürgősségi eljárást vagy meg kell szüntetnie annak alkalmazását.
- (8) Az (EU) XXX/XXX irányelv [*a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv*] 8. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összhangban a kérelmezőt akkor lehet őrizetbe venni, ha arra azért van szükség, hogy az eljárás keretében döntést hozzanak arról, hogy a kérelmező beléphet-e az ország területére. Az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdése azt is előírja, hogy a tagállamok csak akkor vehetik őrizetbe a kérelmezőt, amennyiben kevésbé kényszerítő jellegű alternatív intézkedések – például a mozgásszabadságnak a 7. cikk szerinti korlátozása – alkalmazása nem lenne hatékony. Az (EU) XXX/XXX irányelvben [*a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv*] az őrizetre vonatkozóan megállapított szabályokat és biztosítékokat tiszteletben kell tartani, különösen azokat, amelyek a kísérő nélküli kiskorúakat, illetve a kiskorúakat és családtagjaikat érintik. Az őrizet alternatívái – például a mozgásszabadság korlátozása az (EU) XXX/XXX irányelv [*a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv*] 7. cikkével összhangban – a migránsok instrumentalizálásának helyzetében ugyanolyan hatékonyak lehetnek, mint az őrizet, ezért ezek alkalmazását a hatóságoknak meg kell fontolniuk, különösen a kiskorúak esetében. Mindenesetre ha az őrizet alkalmazására kerül sor és a határon nem biztosítottak vagy nem biztosíthatók az őrizetre vonatkozó garanciák és feltételek, a menekültügy kezelésére irányuló sürgősségi eljárás nem alkalmazandó, illetve annak alkalmazását meg kell szüntetni, ahogyan erről az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] 41. cikke (9) bekezdésének d) pontja rendelkezik.
- (9) A migránsok instrumentalizálásának helyzetében lehetővé kell tenni az érintett tagállam számára, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmeket meghosszabbított, négyhetes időtartamon belül vegye nyilvántartásba. Továbbá lehetővé kell tenni, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmek határon történő vizsgálatára vonatkozó

---

²¹ HL C , , . o.

maximális időtartam tizenhat hét legyen. Amennyiben a kérelemről tizenhat héten belül nem hoznak határozatot, ideértve az olyan határozatot is, amelyet egy elutasító határozat elleni esetleges fellebbezésről hoznak – mely fellebbezéseknek nem kívánatos automatikus halasztó hatályt biztosítani –, engedélyezni kell az érintett személy beutazását az ország területére, feltéve, hogy az érintett személy nem tartozik a kiutasítási eljárás hatálya alá. Az említett eljárási határidők kialakításának célja, hogy segítse az érintett tagállamot a migránsok instrumentalizálásának helyzetének kezelése során. Ilyen helyzettel szembesülve az érintett tagállam kénytelen erőforrásokat átirányítani a határaihoz érkező vagy a területén már jelen lévő harmadik országbeli állampolgárok kezelésére. Ebből adódóan az érintett tagállamnak időre lehet szüksége erőforrásai átszervezéséhez és kapacitása növeléséhez, amihez többek között az uniós ügynökségek is támogatást nyújthatnak. Ezenkívül a határon folytatott eljárás alá vont kérelmezők száma magasabb lesz, mint a szokásos körülmények között, ezért a migránsok instrumentalizálásának helyzetével szembesülő tagállamnak több időre lehet szüksége a határozathozatalhoz, anélkül, hogy lehetővé tennék a területre való belépést. Mindazonáltal az érintett tagállamnak a nyilvántartásba vétel során elsőbbséget kell biztosítani a megalapozott kérelmeknek, valamint a kísérő nélküli kiskorúak, illetve a kiskorúak és családtagjaik által benyújtott kérelmeknek.

- (10) A határon az erőszakos cselekmények elkövetését mindenképpen el kell kerülni, nemcsak az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállam területi integritásának és biztonságának védelme érdekében, hanem azon harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek – köztük családok és gyerekek – biztonságának és védelmének garantálása érdekében is, akik békésen várják, hogy lehetőségük legyen menedékjogért folyamodni az Unióban. Amennyiben az érintett tagállam külső határain erőszakos cselekményekkel szembesül – ideértve harmadik országbeli állampolgárok tömeges, erőszakos határátlépésre és aránytalan, erőszakos eszközök használatára irányuló kísérleteit is –, az érintett tagállam számára lehetővé kell tenni, hogy nemzeti jogával összhangban megtegye a szükséges intézkedéseket a biztonság és a közrend megőrzése, valamint e rendelet hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében.
- (11) Ha egy tagállam a határain instrumentalizálás következtében harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek beáramlásával szembesül, előfordulhat, hogy a tagállam – kapacitásainak túlerheltsége miatt – a gyakorlatban nem tudja biztosítani a befogadás szokásosan elvárt anyagi feltételeit. Ezért az instrumentalizálás helyzetében az érintett tagállam számára lehetővé kell tenni, hogy az (EU) XXX/XXX irányelv [*a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv*] rendelkezéseiben meghatározottaktól eltérő szabályokat írjon elő az anyagi befogadási feltételekre vonatkozóan az érintett irányelv 17. cikkének (9) bekezdésében említett esetektől eltérő esetekben, miközben a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek számára az adott évszak időjárási viszonyaihoz igazított ideiglenes szállást biztosít, és kielégíti alapvető szükségleteiket, különösen élelem, víz, ruházat, megfelelő orvosi ellátás és a kiszolgáltatott személyek számára történő segítségnyújtás biztosításával, az emberi méltósághoz való jog maradéktalan tiszteletben tartása mellett. Az említett rendeletben a tagállamokra vonatkozóan e tekintetben előírt kötelezettségek sérelme nélkül a tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá a humanitárius segítségnyújtáshoz való hozzáférést, és lehetővé kell tenniük, hogy a humanitárius szervezetek az érintett személyek fennálló szükségleteivel összhangban humanitárius segítséget nyújthassanak.

- (12) A menekültügy kezelésére irányuló, a külső határon folytatott szükséghelyzeti eljárás kiegészítése és az azzal való teljes összhang érdekében a migránsok instrumentalizálásának helyzetével szembesülő tagállam illetékes hatóságai számára kellő rugalmasságot kell biztosítani a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárást követően a kiutasítási eljárások lefolytatásához. Ezért az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállam számára lehetővé kell tenni, hogy eltérjen az (EU) XXX/XXX irányelv [az átdolgozott visszatérési irányelv]²² alkalmazásától azon harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek tekintetében, akiknek a nemzetközi védelem iránti kérelmét az e rendeletben meghatározott, a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás keretében elutasították. Amennyiben ismételt kérelmet nyújtanak be pusztán a visszaküldés késleltetése vagy megghiúsítása érdekében, a tagállamok alkalmazhatják az (EU) XXX/XXX rendelet [a menekültügyi eljárásról szóló rendelet] 42. és 43. cikkében megállapított szabályokat. Az ezen rendeletben megállapított szabályok nem érintik a tagállamok azon lehetőségét, hogy az (EU) XXX/XXX irányelv [az átdolgozott visszatérési irányelv] 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján eltérjenek az említett irányelv alkalmazásától olyan jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek esetében, akiket valamely tagállam külső határának szárazföldi, tengeri vagy légi úton történő szabálytalan átlépése kapcsán fogtak el, és akik ezt követően nem kaptak engedélyt vagy jogot az adott tagállamban való tartózkodásra.
- (13) Az (EU) XXX/XXX irányelv [az átdolgozott visszatérési irányelv] alkalmazására vonatkozó eltérés alkalmazásakor az érintett tagállamnak biztosítani kell az Európai Unió Alapjogi Chartájának és nemzetközi kötelezettségeinek teljes körű tiszteletben tartását. Ez magában foglalja a visszaküldés tilalma elvének teljes körű tiszteletben tartását, valamint a gyermek mindenek felett álló érdekének, a családi élet védelmének és az érintett harmadik országbeli állampolgár egészségi állapotának kellő figyelembevételét, a visszatérési irányelvben az eltérésekre vonatkozóan meghatározottak szerint. Azt is biztosítani kell, hogy a kényszerítő intézkedések alkalmazásának korlátozása, a kitoloncolás elhalasztása, a sürgősségi egészségügyi ellátás és a kiszolgáltatott személyek szükségletei, valamint az őrizet feltételei tekintetében alkalmazott bánásmód és védelem mértéke ne legyen kedvezőtlenebb az (EU) XXX/XXX irányelvben [az átdolgozott visszatérési irányelv] meghatározottaknál.
- (14) Amennyiben egy tagállam az ezen rendeletben foglalt intézkedések közül egyet vagy többet alkalmaz, a tagállamnak tájékoztatnia kell erről a harmadik országbeli állampolgárokat és hontalan személyeket. Mindenekelőtt az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállamnak megfelelően – olyan nyelven, amelyet a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy megért vagy észszerűen feltételezhető, hogy megért – tájékoztatnia kell a harmadik országbeli állampolgárokat vagy hontalan személyeket az alkalmazott intézkedésekről, a nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vétele és benyújtása céljából rendelkezésre álló pontokról, különösen a legközelebb található pontokról, ahol a kérelmüket benyújthatják és azt nyilvántartásba veszik, a kérelem tárgyában hozott határozat elleni fellebbezés lehetőségéről és az intézkedések időtartamáról.
- (15) A migránsok instrumentalizálásának esetén az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállam számára lehetővé kell tenni, hogy az instrumentalizálás

---

²² HLC, . . . o.

helyzetének kezelése érdekében a szükségleteinek leginkább megfelelő támogatási és szolidaritási intézkedéseket igényeljen más tagállamoktól. A támogatási és szolidaritási intézkedések bármilyen olyan formát ölthetnek, amely lehetővé teszi az instrumentálizálás helyzetére való reagálást, ideértve a kapacitásépítési intézkedéseket, a visszaküldés támogatását, a válság külső dimenziójával kapcsolatos támogatást, valamint az instrumentálizálás helyzetére való reagálás érdekében harmadik országokkal folytatott együttműködést vagy az instrumentálizált személyek származási harmadik országaival történő kapcsolatfelvételt.

- (16) Az instrumentálizálás helyzetével közvetlenül nem szembesülő többi tagállamot fel kell kérni, hogy tegyenek hozzájárulást az instrumentálizálás helyzetével szembesülő tagállam érdekében az azonosított szükségleteknek megfelelő támogatási és szolidaritási intézkedések révén. A Bizottságnak az instrumentálizálás helyzetével szembesülő tagállam kérelmének kézhezvételét követően a lehető leghamarabb koordinálnia kell e támogatási és szolidaritási intézkedéseket.
- (17) A migránsok instrumentálizálásának helyzetével szembesülő tagállam támogatást kérhet az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségétől, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségtől vagy az Europoltól, azok megbízatásával összhangban. Adott esetben az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége az (EU) XXX/XXX rendelet [az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségéről szóló rendelet] 16. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összhangban saját kezdeményezésére is javasolhat segítséget, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség pedig az érintett tagállammal egyetértésben a visszaküldés terén javasolhat segítséget az (EU) 2019/1896 rendelet 48., 50., 52. és 53. cikkével összhangban, míg az Europol az (EU) 2016/794 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban javasolhat segítséget.
- (18) Amennyiben az érintett tagállam kérelmezi az e rendeletben meghatározott releváns eltérések alkalmazását, valamint figyelembe véve, hogy az Európai Tanács elismerte, hogy az Unió vagy annak egy vagy több tagállama a migránsok instrumentálizálásának helyzetével szembesül, a Bizottságnak adott esetben javaslatot kell előterjesztenie a tagállam számára az e rendeletben meghatározott eltérési szabályok alkalmazásának engedélyezéséről. A magas szintű politikai ellenőrzés és támogatás biztosítása, valamint a migránsok instrumentálizálásával szembesülő tagállam iránti uniós szolidaritás kifejezésének megerősítése érdekében a végrehajtási hatáskört a Tanácsra kell ruházni. Tehát a tagállam számára az eltérési szabályok alkalmazását engedélyező végrehajtási határozatot a Tanácsnak kell elfogadnia.
- (19) A tanácsi végrehajtási határozatnak tartalmaznia kell a migránsok instrumentálizálásának helyzetével szembesülő tagállam által alkalmazható különös eltérések engedélyezését, és meg kell határoznia ezek alkalmazásának kezdő időpontját és időtartamát.
- (20) Az ENSZ ügynökségeinek és más érintett partnerszervezeteknek, különösen a Nemzetközi Migrációs Szervezetnek, valamint a Vöröskereszt és Vörösféldhold Társaságok Nemzetközi Szövetségének az (EU) XXX/XXX irányelvben [a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv] és az (EU) XXX/XXX rendeletben [a menekültügyi eljárásról szóló rendelet] meghatározott feltételek mellett hatékony hozzáféréssel kell rendelkezniük a határhoz annak érdekében, hogy – többek között az önkéntes visszatérési tevékenységek előmozdítása vagy humanitárius feladataik ellátása révén – támogatni tudják az érintett tagállamot az e rendelet hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárok részére történő szükséges segítségnyújtásban. Az (EU) XXX/XXX rendelettel [a menekültügyi eljárásról szóló rendelet] összhangban

az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosa számára lehetővé kell tenni, hogy kapcsolatba kerülhessen a kérelmezőkkel, ideértve a határon tartózkodó kérelmezőket is. E célból az érintett tagállannak szorosan együtt kell működnie az ENSZ ügynökségeivel és az érintett partnerszervezetekkel.

- (21) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban, az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.]

VAGY

[Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban Írország (a ...-án/-én kelt levelében) bejelentette, hogy részt kíván venni ennek a rendeletnek az elfogadásában és alkalmazásában.]

- (22) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*], az (EU) XXX/XXX irányelv [*a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv*] és az (EU) XXX/XXX irányelv [*az átdolgozott visszatérési irányelv*] rendelkezései szerinti szabályoktól eltérő különös szabályokat állapít meg, amelyeket egy tagállam akkor alkalmazhat, ha a Schengeni határellenőrzési kódex [2. cikke 27. pontjának] meghatározása szerint a migránsok instrumentalizálásának helyzetével szembesül, amennyiben szükséges reagálni erre a helyzetre. Emellett különös szabályokat határoz meg az ilyen helyzetekben alkalmazható támogatási és szolidaritási intézkedésekről is.

II. FEJEZET

A migránsok instrumentalizálásának helyzetére vonatkozó szükséghelyzeti migrációs és menekültügyi eljárás

2. cikk

**A migránsok instrumentalizálásának helyzetére vonatkozó szükséghelyzeti migrációs és
menekültügyi eljárás**

- (1) A migránsok instrumentálzásának 1. cikkben említett helyzete esetén az ilyen helyzet miatt a külső határán harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek érkezésével szembesülő tagállam a valamely, migránsokat instrumentáló harmadik országgal közös külső határ közelében szabálytalan határátlépéssel összefüggésben vagy határátkelőhelyeken való megjelenést követően elfogott vagy talált harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek tekintetében a 6. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően alkalmazhat egyet vagy többet a következő eltérések közül:
- a) az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] 27. cikkétől eltérve e pont alkalmazásának időszakában a nemzetközi védelem iránti kérelmeket legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított négy héten belül veszi nyilvántartásba.
- Ennek az eltérésnek az alkalmazása esetén az érintett tagállam elsőbbséget biztosít a valószínűleg megalapozott kérelmek és a kísérő nélküli kiskorúak, illetve a kiskorúak és családtagjaik által benyújtott kérelmek nyilvántartásba vételének.
- b) az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló módosított rendelet*] 41. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjától, valamint 41. cikke (5) bekezdésétől eltérve a határán vagy a tranzitónájában dönt az ezen pont alkalmazásának időszakában nyilvántartásba vett valamennyi kérelem elfogadhatóságáról és hoz érdemi határozatot azokról.
- Ennek az eltérésnek az alkalmazása esetén az érintett tagállam elsőbbséget biztosít azon nemzetközi védelem iránti kérelmek vizsgálatának, amelyek valószínűleg megalapozottak és amelyeket kísérő nélküli kiskorúak, illetve kiskorúak és családtagjaik nyújtottak be.
- c) az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] 41. cikkének (11) bekezdésétől eltérve a menekültügy kezelésére irányuló szükséghelyzeti eljárás maximális időtartama az ezen pont alkalmazásának időszakában nyilvántartásba vett kérelmek vizsgálata esetében tizenhat hét. Ezen időtartamot követően a kérelmező számára engedélyezni kell, hogy a nemzetközi védelemre vonatkozó eljárás lezárása céljából belépjen a tagállam területére, feltéve, hogy a kérelmező nem tartozik a 4. cikk szerinti kiutasítási eljárás hatálya alá.
- (2) E cikk alkalmazásakor az (EU) XXX/XXX rendeletben [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] megállapított elvek és garanciák alkalmazandók.

3. cikk

A befogadás anyagi feltételei

Az (EU) XXX/XXX irányelvtől [*a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv*] eltérve és a 6. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a külső határán a migránsok instrumentálzásának helyzetéből adódóan harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek érkezésével szembesülő tagállam ideiglenesen az említett irányelv 16. és 17. cikkében meghatározottaktól eltérő szabályokat írhat elő az anyagi befogadási feltételekre vonatkozóan a szabálytalan határátlépéssel összefüggésben vagy a határátkelőhelyeken való megjelenést követően a migránsokat instrumentáló harmadik országgal közös külső határ közelében elfogott vagy talált, és az e rendelet 2. cikkében foglalt intézkedések hatálya alá tartozó kérelmezők tekintetében, feltéve, hogy fedezi a kérelmezők alapvető szükségleteit,

különösen az élelmet, a vizet, a ruházatot, a megfelelő orvosi ellátást és az adott évszak időjárási viszonyaihoz igazított ideiglenes szállást, az emberi méltóság teljes körű tiszteletben tartása mellett.

4. cikk

A migránsok instrumentálzásának helyzetére vonatkozó, a visszaküldések igazgatására irányuló szükséghelyzeti eljárás

A migránsok instrumentálzásának helyzete esetén és a 6. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a külső határan a migránsok instrumentálzásának helyzetéből adódóan harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek érkezésével szembesülő tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (EU) XXX/XXX rendelet [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] 41a. cikkét és az (EU) XXX/XXX irányelvet [*az átdolgozott visszatérési irányelv*] azon harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek tekintetében, akik nem felelnek meg a beutazási feltételeknek és akiknek a kérelmét a 2. cikk (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján a menekültügy kezelésére irányuló, határon folytatott szükséghelyzeti eljárás alapján elutasították, és akiknek nincs joguk a tagállamban maradni és ez nincs számukra engedélyezve. Az érintett tagállam e kivétel alkalmazása esetén:

- a) tiszteletben tartja a visszaküldés tilalmának elvét, és kellő figyelmet fordít a gyermek mindenek felett álló érdekére, a családi élet védelmére és az érintett harmadik országbeli állampolgár egészségi állapotára, az (EU) XXX/XXX irányelv [*az átdolgozott visszatérési irányelv*] 5. cikkében foglaltak szerint;
- b) biztosítja, hogy a velük szemben alkalmazott bánásmód és védelmük mértéke nem kedvezőtlenebb az (EU) XXX/XXX irányelv [*az átdolgozott visszatérési irányelv*] 10. cikkének (4) és (5) bekezdésében (Kényszerítő intézkedések alkalmazásának korlátozása), 11. cikke (2) bekezdésének a) pontjában (a kitoloncolás elhalasztása), 17. cikke (1) bekezdésének b) és d) pontjában [*sürgősségi egészségügyi ellátás és a kiszolgáltatott személyek igényeinek figyelembevétele*], valamint 19. és 20. cikkében [*az őrizet körülményei és a kiskorúak és családjuk őrizetben tartása*] foglaltaknál.

5. cikk

Támogatási és szolidaritási intézkedések

- (1) Ha egy tagállam a migránsok instrumentálzásának helyzetével szembesül, e helyzet kezelése érdekében támogatási és szolidaritási intézkedéseket igényelhet más tagállamoktól. A migránsok instrumentálzásának helyzetével szembesülő tagállam érdekében tett támogatási és szolidaritási hozzájárulások a következő típusú hozzájárulásokat foglalhatják magukban:
  - a) kapacitásépítési intézkedések a menekültügy, a befogadás és a visszaküldés terén;
  - b) operatív támogatás a menekültügy, a befogadás és a visszaküldés terén;
  - c) az instrumentálzás helyzetére való reagálást célzó intézkedések, ezen belül a visszaküldési műveleteket a harmadik országokkal való együttműködés vagy az instrumentálzott személyek származási harmadik országaival történő kapcsolatfelvétel révén támogató konkrét intézkedések; vagy
  - d) bármilyen egyéb olyan intézkedés, amely az instrumentálzás helyzetének kezelése és az érintett tagállam támogatása tekintetében megfelelőnek minősül.

- (2) Az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállam kérelmet nyújt be a Bizottságnak, amelyben támogatási és szolidaritási hozzájárulásokat igényel más tagállamoktól, részletezve a kért szolidaritási intézkedéseket.
- (3) Az (EU) XXX/XXX rendelet [*a válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről szóló rendelet*] szolidaritási rendelkezéseinek sérelme nélkül a Bizottság a (2) bekezdésben említett, támogatási és szolidaritási intézkedésekre irányuló kérelem kézhezvételét követően a lehető leghamarabb felkéri a többi tagállamot, hogy tegyenek hozzájárulást az (1) bekezdésben említett, az instrumentalizálás helyzetével szembesülő tagállam szükségleteinek megfelelő támogatási és szolidaritási intézkedések révén. A Bizottság koordinálja és támogatja az e cikkben említett támogatási és szolidaritási intézkedéseket.
- (4) A migránsok instrumentalizálásának helyzetével szembesülő tagállam támogatást kérhet az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségétől, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségtől vagy az Europoltól, azok megbízatásával összhangban. Adott esetben az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége saját kezdeményezésére is javasolhat segítséget, az (EU) XXX/XXX rendelet [*az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségéről szóló rendelet*] 16. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összhangban. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség az (EU) 2019/1896 rendelet 48., 50., 52. és 53. cikkével összhangban segítséget javasolhat az érintett tagállamnak a visszaküldés terén. Az Europol az (EU) 2016/794 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban segítséget javasolhat a bűnüldözési együttműködés területén.

6. cikk

Különleges garanciák

- (1) A 2., 3. és 4. cikkben említett eltérések alkalmazása esetén az érintett tagállam megfelelően – olyan nyelven, amelyet a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy megért vagy észszerűen feltételezhető, hogy megért – tájékoztatja a harmadik országbeli állampolgárokat vagy hontalan személyeket az alkalmazott intézkedésekről, a nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vétele és benyújtása céljából rendelkezésre álló pontokról, ideértve a határátkelőhelyeket is, valamint az intézkedések időtartamáról.
- (2) A migránsok instrumentalizálásának helyzetével szembesülő tagállam nem alkalmazhatja a 2., 3. és 4. cikket hosszabb ideig, mint az a migránsok instrumentalizálásával kapcsolatos helyzet kezeléséhez feltétlenül szükséges, és az alkalmazás időtartama semmiképp nem lehet hosszabb a 7. cikk (4) bekezdésében említett tanácsi végrehajtási határozatban megállapított időtartamnál.

III. FEJEZET

Eljárási szabályok

7. cikk

Engedélyezési eljárás

- (1) A külső határán a migránsok instrumentalizálásának helyzetéből adódóan harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek érkezésével szembesülő tagállam

kérelmezheti a 2., 3. és 4. cikkben meghatározott eltérések alkalmazásának engedélyezését.

- (2) Ha a Bizottság ezt a kérelmet benyújtó, migránsok instrumentálizálásának helyzetével szembesülő tagállam által szolgáltatott információk alapján helyénvalónak tartja, a Bizottság haladéktalanul a (3) bekezdésben említett tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot tesz.
- (3) A Tanács sürgősen megvizsgálja ezt a javaslatot, és végrehajtási határozatot fogad el, amelyben engedélyezi az érintett tagállam számára a 2., 3. és 4. cikkben meghatározott különös eltérések alkalmazását.
- (4) A (3) bekezdésben említett tanácsi végrehajtási határozat meghatározza a 2., 3. és 4. cikkben megállapított szabályok alkalmazhatóságának kezdőnapját, valamint az alkalmazás időtartamát, amely legfeljebb hat hónapos kezdeti időszakra szólhat.
- (5) A Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri és felülvizsgálja a migránsok instrumentálizálásának helyzetét. Amennyiben a Bizottság ezt helyénvalónak tartja, javasolhatja a (3) bekezdésben említett tanácsi végrehajtási határozat hatályon kívül helyezését vagy egy olyan új tanácsi végrehajtási határozat elfogadását, amely engedélyezi a 2., 3. és 4. cikkben említett különös eltérések alkalmazásának hat hónapot meg nem haladó időtartamra történő meghosszabbítását. E célból az érintett tagállam a Bizottság rendelkezésére bocsátja az említett felülvizsgálat elvégzéséhez és a hatályon kívül helyezésre vagy meghosszabbításra vonatkozó javaslat elkészítéséhez szükséges konkrét információkat, valamint a Bizottság által kért bármely egyéb információt.

8. cikk

Együtműködés és értékelés

- (1) A Bizottság, az érintett európai uniós intézmények és ügynökségek, valamint a migránsok instrumentálizálásával szembesülő tagállam szorosan együttműködnek és rendszeresen tájékoztatják egymást a 7. cikkben említett eltérések és intézkedések végrehajtásáról. Az érintett tagállam a migrációs felkészültségi és válságkezelési mechanizmus uniós hálózata útján továbbra is beszámol valamennyi releváns adatról, beleértve az e rendelet végrehajtása szempontjából lényeges statisztikai adatokat is.
- (2) A migránsok instrumentálizálásának helyzetével szembesülő tagállam szoros együttműködést biztosít az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosával és más érintett partnerszervezetekkel annak érdekében, hogy az e fejezetben, az (EU) XXX/XXX rendeletben [*a menekültügyi eljárásról szóló rendelet*] és az (EU) XXX/XXX irányelvben [*a befogadási feltételekről szóló átdolgozott irányelv*] megállapított szabályoknak megfelelően meghatározzák a kérelmezőknek az instrumentálizálás helyzetében nyújtandó támogatás módozatait.

IV. FEJEZET

Záró rendelkezések

9. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Strasbourgban, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök